

V Bruseli 26. apríla 2023
(OR. en)

8406/23

AGRI 199
AGRISTR 26
RECH 147

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Predmet:	Závery Rady o príležitostiach, ktoré ponúka biohospodárstvo v kontexte súčasných výziev, s osobitným dôrazom na vidiecke oblasti

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o príležitostiach, ktoré ponúka biohospodárstvo v kontexte súčasných výziev, s osobitným dôrazom na vidiecke oblasti, ktoré Rada schválila na zasadnutí 25. apríla 2023.

**Závery Rady o príležitostiach, ktoré ponúka biohospodárstvo v kontexte súčasných výziev,
s osobitným dôrazom na vidiecke oblasti**

Rada Európskej únie

PRIPOMÍNAJÚC:

- závery Rady o aktualizovanej stratégii pre biohospodárstvo z 29. novembra 2019,
- závery Rady o stratégii „z farmy na stôl“,
- závery Rady o novej stratégii EÚ pre lesy do roku 2030,
- závery Rady o udržateľnom modrom hospodárstve,

BERÚC NA VEDOMIE:

- Európsku zelenú dohodu,
- stratégiu Z farmy na stôl,
- novú stratégiu EÚ pre lesy do roku 2030,
- stratégiu v oblasti biodiverzity do roku 2030,
- stratégiu EÚ v oblasti pôdy do roku 2030,
- akčný plán pre obehové hospodárstvo,
- spoločnú poľnohospodársku politiku a strategické plány členských štátov,
- ciele balíka Fit for 55 a REPowerEU,
- správu Komisie o pokroku vo vykonávaní stratégie EÚ pre biohospodárstvo,
- oznámenie Komisie s názvom Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040,
- oznámenie Komisie s názvom Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody určený pre vek emisnej neutrálnosti,
- medzinárodné záväzky Únie v oblasti udržateľného rozvoja, obchodu, ochrany životného prostredia a adaptácie na zmenu klímy a jej zmierňovania,

- výsledky konferencie na vysokej úrovni „Biohospodárstvo – realizácia Európskej zelenej dohody v náročných časoch“, ktorá sa konala 6. – 7. októbra 2022 v Bruseli,
- výsledky konferencie „Život v biohospodárstve“, ktorú zorganizovalo švédske predsedníctvo 27. – 28. februára 2023 v Štokholme,

ZDÔRAZŇUJÚC

dôležitú úlohu udržateľného a obehového biohospodárstva pri riešení súčasných výziev, najmä pokiaľ ide o klímu, biodiverzitu, energetiku a potravinovú bezpečnosť, a jeho význam pre hospodárstvo Únie, a to predovšetkým z hľadiska poskytovania základných výrobkov, zvyšovania konkurencieschopnosti, diverzifikácie príjmov a vytvárania pracovných miest vo vidieckych a pobrežných oblastiach, a jeho príspevok k úsiliu Únie o zelenú transformáciu a zvýšenú odolnosť v rámci holistického a prierezového prístupu, ktorým sa zabezpečuje súdržnosť medzi oblastami politiky. °

1. ZDÔRAZŇUJE úlohu biohospodárstva z hľadiska odolnosti EÚ a riešenia súčasných výziev, najmä vzhľadom na to, že výrobky na biologickej báze, ak sa získavajú a vyrábajú udržateľným spôsobom, môžu prispieť k zvýšeniu odolnosti a sebestačnosti. UZNÁVA, že výzvy v oblasti klímy, ako aj nezákonná, neodôvodnená a nevyprovokovaná ruská útočná vojna voči Ukrajine ešte viac zvýraznili potrebu posilniť prechod na čistú a obnoviteľnú energiu, udržateľné nefosílné materiály a udržateľné, odolné a spravodlivé potravinové systémy.
2. UZNÁVA, že biohospodárstvo, ktoré stavia na udržateľne produkovanej biomase a zvyškových materiáloch, je predpokladom aj výsledkom zelenej a spravodlivej transformácie, pričom prispieva k cieľom udržateľného rozvoja tým, že rovnako zohľadňuje environmentálne, sociálne a hospodárske rozmery udržateľnosti. ZDÔRAZŇUJE ústrednú úlohu udržateľného a obehového biohospodárstva pre klímu a životné prostredie, ako aj jeho úlohu pri dosahovaní cieľov Európskej zelenej dohody a jej stratégiei.

3. ZDÔRAZŇUJE, že biohospodárstvo je medziodvetvová a holistická koncepcia, ktorá môže vyvážiť všetky tri rozmery udržateľnosti; a PODČIARKUJE, že biohospodárstvo posilňuje obehové hospodárstvo a spolupôsobí s ním prostredníctvom obnoviteľných zdrojov a zdrojovo efektívneho využívania vedľajších tokov založených na biologickej báze pochádzajúcich z poľnohospodárstva, výroby potravín, lesného hospodárstva, rybolovu, akvakultúry a vody, ako aj z tokov organického odpadu, a to aj z domácností. ZDÔRAZŇUJE, že odvetvia biohospodárstva sú často prepojené, čo prispieva k synergiám a rozšíreniu a posilneniu vzťahov medzi týmito odvetvami. UZNÁVA, že biohospodárstvo je vo veľkej miere závislé od zdravých a odolných ekosystémov a že pri rozvoji a zavádzaní udržateľného a obehového biohospodárstva by sa mali podporovať synergie medzi biohospodárstvom a biodiverzitou.
4. VÍTA správu o pokroku vo vykonávaní stratégie EÚ pre biohospodárstvo, ako aj všeobecne pozitívny vývoj dosiahnutý pri vykonávaní akčného plánu vrátane rozvoja národných a regionálnych stratégií pre biohospodárstvo a mobilizácie súkromných investícií, startupov a výskumu a inovácií v priemyselných odvetviach využívajúcich biologické materiály. SÚHLASÍ S TÝM, že pri budúcom vykonávaní akčného plánu sa musia zohľadniť účinky nezákonnej, neodôvodnenej a nevyprovokovanej ruskej útočnej vojny voči Ukrajine, napr. na potravinovú a energetickú bezpečnosť, ako aj s tým, že silná stratégia EÚ pre biohospodárstvo zameraná na všetky tri rozmery udržateľnosti môže prispieť k dosiahnutiu cieľov uvedených v Európskej zelenej dohode. KONŠTATUJE ďalej, že v správe sa podčiarkuje potreba riešiť a odstrániť viaceré tlaky na pevninu i moria, ako aj zabezpečiť udržateľnejšie modely spotreby.
5. ZDÔRAZŇUJE úlohu biohospodárstva pre dynamické vidiecke oblasti, mobilizáciu prvovýrobcov v rámci opatrení v oblasti klímy a zelenej transformácie, ako aj jeho úlohu pri vytváraní a udržiavaní pracovných miest, rastu a rovnakých príležitostí v celej EÚ a jej regiónoch. ZDÔRAZŇUJE význam udržateľných riešení vo vidieckych oblastiach a zabezpečenia vyšších a diverzifikovaných príjmov v odvetviach biohospodárstva pre prvovýrobcov, vlastníkov pôdy, malé a stredné podniky a iných vidieckych aktérov, a to aj prostredníctvom nových hodnotových reťazcov a obchodných modelov, do ktorých sú títo výrobcovia plne začlenení.

6. UZNÁVA význam biohospodárstva z hľadiska zavádzania inovácií vo vidieckych oblastiach a úlohu doplnkového využívania v súčasnosti dostupných nástrojov financovania vrátane spoločnej poľnohospodárskej politiky, programu Horizont Európa, Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu, Európskeho fondu na podporu obnovy a odolnosti, Kohézneho fondu, programu LIFE, Inovačného fondu a Fondu na spravodlivú transformáciu. UZNÁVA význam iniciatív, ako sú inteligentné dediny, EIP-AGRI a nová koncepcia startupových dedín.
7. UZNÁVA úlohu udržateľného a obehového biohospodárstva pri zhodnocovaní zdrojov dostupných na miestnej a regionálnej úrovni prostredníctvom rozvoja nových medziodvetvových a vzájomne prepojených udržateľných a sociálne spravodlivých hodnotových reťazcov. V tejto súvislosti ZDÔRAZŇUJE, že je dôležité uznať a využívať regionálne a miestne špecifiká vrátane špecifik malých, geograficky izolovaných hospodárstiev a najvzdialenejších regiónov.
8. UZNÁVA hodnotu biohospodárstva z hľadiska realizácie dlhodobej vízie EÚ pre vidiecke oblasti a akčného plánu EÚ pre vidiek, ako aj význam biohospodárstva pri podpore súdržnosti vo vidieckych oblastiach vrátane sociálnej spravodlivosti a spravodlivej transformácie.
9. ZDÔRAZŇUJE význam transformácie potravinového systému a ďalšieho preskúmania potenciálu biohospodárstva, inovatívnych metód a iných postupov blízkych prírode, v záujme poskytovania zdravých a výživných potravín a krmív, pričom treba zohľadniť zásadu predbežnej opatrnosti.
10. ZDÔRAZŇUJE potenciál zdrojov na biologickej báze v odvetviach ako chemický priemysel, stavebníctvo, textilný a obalový priemysel, ako aj zvýšeného trhového dopytu po materiáloch na biologickej báze v priemyselných ekosystémoch a širších hodnotových reťazcoch. VYZDVIHUJE význam ukladania uhlíka do obnoviteľných materiálov a výrobkov.

11. UZNÁVA význam inovatívneho hospodárenia so živinami, ich opätovného použitia a recyklácie, udržateľného poľnohospodárstva využívajúceho hnojivá na biologickej báze, ako aj udržateľnej živočíšnej výroby, ako je živočíšna výroba založená na oblasti, a ZDÔRAZŇUJE, že tieto postupy prispievajú k uzavretiu kolobehov živín, ktoré minimalizujú straty živín a znečistenie a zároveň ponúkajú alternatívy k fosílnym alebo dovážaným živinám a podporujú nezávislý a životaschopný európsky poľnohospodársky systém, ktorý posilňuje potravinovú bezpečnosť.
12. KONŠTATUJE, že biohospodárstvo bolo začlenené do spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027 ako neoddeliteľný aspekt osobitného cieľa, a VYZÝVA Komisiu, aby poskytla prehľad o tom, ako sa v strategických plánoch členských štátov venuje pozornosť biohospodárstvu, a aby podnikla nadväzné kroky. NABÁDA Komisiu, aby zvažila zavedenie biohospodárstva ako osobitného cieľa do iných politík a nástrojov.
13. ZDÔRAZŇUJE význam inkluzívneho prístupu k rozvoju biohospodárstva, a to najmä potrebu zapojiť doň prvovýrobcov a úzko s nimi spolupracovať, a ZDÔRAZŇUJE úlohu poľnohospodárskych a lesných družstiev. VYZDVIHUJE význam zapojenia mladšej generácie do úspešného rozvoja biohospodárstva.
14. ZDÔRAZŇUJE multifunkčnú úlohu lesov a dôležitú úlohu vlastníkov a správcov lesov, aktívneho udržateľného obhospodarovania lesov a lesného hospodárstva a nadväzujúcich odvetví pre biohospodárstvo. ZDÔRAZŇUJE, že udržateľná výroba, ktorá efektívne využíva zdroje, a využívanie produktov lesného hospodárstva podporujú ukladanie uhlíka a poskytujú náhrady fosílnych zdrojov, pričom prispievajú k udržateľnému a obehovému biohospodárstvu, ako aj k ďalším cieľom Európskej zelenej dohody.
15. UZNÁVA potenciál modrého biohospodárstva EÚ, vrátane odvetvia rias, pokiaľ ide o vytváranie pracovných miest v pobrežných a vidieckych oblastiach, obnovu európskych morí a sladkovodných zdrojov a dodávanie výrobkov s nízkou uhlíkovou stopou na európsky trh.

16. ZDÔRAZŇUJE úlohu udržateľne vyrábanej bioenergie, ktorá efektívne využíva zdroje, pri znižovaní závislosti od fosílnych zdrojov energie, a to aj pri znižovaní závislosti EÚ od ruských fosílnych zdrojov.
17. UZNÁVA, že zaistenie potravinovej bezpečnosti má pre EÚ strategický význam. UZNÁVA potenciál agropotravinového odpadu z hľadiska vytvárania alternatívnych zdrojov na biologickej báze na účely udržateľného využívania v rôznych odvetviach, ako aj potenciál nekonvenčných vodných zdrojov na účely zavlažovania. ZDÔRAZŇUJE, že výroba biometánu z biologického odpadu a vedľajších tokov založených na biologickej báze znižuje environmentálnu a klimatickú stopu poľnohospodárstva, dopravy a iných odvetví.
18. UZNÁVA významnú úlohu priemyselného rozmeru v zelenej, digitálnej a spravodlivej transformácii, najmä úlohu MSP, podnikateľov a startupov zapojených do inovačných hodnotových reťazcov. UZNÁVA, že je potrebné dostať pokrok v oblasti výskumu a inovácie bližšie k trhu a zabezpečiť lepšiu konkurencieschopnosť výrobkov na biologickej báze na trhu, ako aj zaistiť lepšie zosúladenie politík v oblasti výskumu, vývoja a inovácií a priemyselných politík v snahe podporiť cieľ urýchlenia prechodu od výskumu k priemyselnej výrobe, a to aj zvážením rozvoja priemyselnej aliancie a tvorby klastrov v oblasti biohospodárstva. UZNÁVA význam posilnenia postavenia malých a stredných aktérov, ktorí často nemajú prostriedky na výskum a inovácie, a nedokážu tak rozširovať svoju činnosť. BERIE NA VEDOMIE, že v oznámení Komisie s názvom Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody určený pre vek emisnej neutrálnosti existuje odkaz na vývoj náhrad z materiálov na biologickej báze.
19. ZDÔRAZŇUJE potrebu kvalifikovanej pracovnej sily, ktorá umožní rozvoj biohospodárstva, v neposlednom rade aj vo vidieckych oblastiach. VÍTA úsilie Komisie vynaložené na podporu vzdelávania a rozvoja zručností v oblasti biohospodárstva. UZNÁVA, že je potrebné ďalej rozvíjať dostupné vzdelávacie systémy súvisiace s biohospodárstvom vrátane odbornej prípravy.

20. VYZDVIHUJE výskum, inovácie a investície ako kľúčové faktory prechodu na udržateľné a obehové biohospodárstvo v EÚ. UZNÁVA možnosti rôznych existujúcich finančných nástrojov EÚ a členských štátov a potrebu mobilizovať dodatočné investičné toky zo súkromných zdrojov na ďalšiu podporu zavádzania prvkov udržateľného biohospodárstva. NABÁDA Komisiu, aby podporovala zavádzanie inovačných nástrojov a technológií a sprístupnila ich všetkým poľnohospodárom vrátane chovateľov hospodárskych zvierat, akvakultúrnych chovateľov a lesníkov. UZNÁVA potrebu ďalšieho zavádzania inovácií v rámci poľnohospodárskeho vedomostného a inovačného systému (AKIS), ako aj dôležitú úlohu partnerstiev, testovania a pilotných prostredí v biohospodárstve.
21. UZNÁVA úsilie Komisie o posilnenie vedomostnej základne pre politiky prostredníctvom vedomostného centra pre biohospodárstvo a systému monitorovania biohospodárstva; a z hľadiska jeho podpory ZDÔRAZŇUJE úlohu výskumu a inovácie a programu Horizont Európa vrátane európskych partnerstiev v oblasti výskumu a inovácie, ako napríklad spoločný podnik pre európske obehové hospodárstvo využívajúce biologické materiály (spoločný podnik CBE), európske partnerstvá v oblasti inovácií a stratégie pre inteligentnú špecializáciu.
22. UZNÁVA pokrok dosiahnutý v rámci iniciatívy BIOEAST. NABÁDA Komisiu a členské štáty, aby posilnili túto spoluprácu, a OPĎTOVNE ZDÔRAZŇUJE potrebu podporovať rozvoj udržateľných a obehových systémov biohospodárstva v tých členských štátoch, v ktorých je pokrok pomalý, a to prostredníctvom politickej podpory a iných mechanizmov, okrem iného aj prostredníctvom podobných iniciatív, prípadne aj so zapojením partnerských krajín. UZNÁVA hodnotu sietí spolupráce medzi regiónmi slúžiacich na výmenu skúseností, poznatkov a najlepších postupov. Mal by sa uľahčiť prenos poznatkov do menej rozvinutých regiónov a vidieckych oblastí. VYZÝVA preto Komisiu, aby analyzovala, ako podporiť prenos poznatkov a účasť na výskumných a inovačných činnostiach v menej rozvinutých regiónoch a vidieckych oblastiach vrátane najvzdialenejších regiónov.

23. UZNÁVA potrebu medzinárodnej spolupráce v oblasti biohospodárstva s cieľom riešiť spoločné globálne výzvy. Takisto UZNÁVA príležitosť, ktorú biohospodárstvo ponúka pri prispievaní k medzinárodným procesom a záväzkom.
24. VYZÝVA členské štáty a ich regióny, aby holistickým a koordinovaným spôsobom ďalej zavádzali prvky udržateľného a obehového biohospodárstva, aby pokračovali v práci na politikách v oblasti biohospodárstva ako podporného rámca na usmerňovanie udržateľnej a spravodlivej transformácie a aby lepšie začlenili biohospodárstvo do iných politík. BERIE NA VEDOMIE riziko vznikajúcich nedostatkov v dostupnosti biomasy a UZNÁVA úlohu národných a regionálnych stratégií pre udržateľnú biomasu. ZDÔRAZŇUJE význam cezhraničnej spolupráce pri rozvoji biohospodárstva.
25. VYZÝVA Komisiu, aby lepšie začlenila biohospodárstvo do všetkých politík a zabezpečila súdržné a účinné politiky, ktoré podporujú jeho rozvoj v celom hodnotovom reťazci a umožňujú využívať riešenia, ktoré biohospodárstvo ponúka, a aby zároveň riešila regulačné prekážky. POUKAZUJE na potrebu holistického, súdržného, predvídateľného a dlhodobého politického rámca pre zavádzanie európskych inovačných riešení na biologickej báze a pre rozvoj udržateľnej bioenergie. ZDÔRAZŇUJE, že je potrebné, aby európska politika zohľadňovala a využívala regionálne a miestne osobitosti týkajúce sa biohospodárstva.
26. KONŠTATUJE, že v rámci Európskej zelenej dohody bolo prijatých už niekoľkých právnych návrhov (alebo sa o nich v súčasnosti rokuje), ktorých cieľom je nasmerovať EÚ na cestu smerom k zelenej transformácii s konečným cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 a podporiť transformáciu EÚ na spravodlivú a prosperujúcu spoločnosť s moderným a konkurencieschopným hospodárstvom.
27. NALIEHAVO VYZÝVA Komisiu, aby zlepšila svoje posúdenia vplyvu s cieľom lepšie zvážiť konzistentnosť politík medzi právnymi aktmi, stratégiami a rozvojom biohospodárstva, ako aj ich spoločný príspevok k cieľom Únie a ich kumulatívny vplyv na využívanie pôdy, dodávky surovín a energetické zdroje.

28. VYZÝVA Komisiu, aby v nadväznosti na hĺbkové posúdenie opatrení na úrovni EÚ pred nasledujúcim strategickým obdobím predložila aktualizovanú stratégiu a akčný plán EÚ pre biohospodárstvo na základe týchto záverov Rady, a aby pritom zohľadnila správu o pokroku týkajúcu sa stratégie EÚ pre biohospodárstvo a zmeny v Európe a okolitom svete. VYZÝVA Komisiu, aby medzitým Rade každoročne podávala správu o svojich súvisiacich opatreniach.
-